

Dr. Francesc LLOP i BAYO

Antropòleg

963 856 652 / 636 066 978

Joan Llorenç, 62 – 10

VALÈNCIA

E- 46008 (COMUNITAT VALENCIANA)

083038@gmail.com

València, 6 d'octubre del 2016

Informe sobre la restauració del carilló municipal de València

Acabem de sentir les proves del carilló municipal, que té les campanes per tocar la Marxa de la Ciutat, del qual treball informem, a petició dels Serveis Tècnics Municipals.

Resum

- El carilló toca la Marxa de la Ciutat segons la melodia que fou proporcionada als fabricants en 1930, pel Director de la Banda de Música Municipal
- El problema de la baixa sonoritat de les campanes, que ja era patent en 1930, degut a les escasses dimensions d'aquestes, ha quedat resolt amb una amplificació de qualitat del seu so
- El rellotge tocarà els quarts i les hores com tocava el rellotge mecànic original, interpretant la Marxa de la Ciutat a migdia.

La sonoritat

En 1930, segons consta en l'arxiu municipal en l'expedient del rellotge – carilló instal·lat en la torre central de la casa consistorial van escriure *deben informar e informan en un todo favorablemente la referida recepción, expresando solamente su sentir de que para que luciera más extensamente la mejora... convendría se aprovechara en el porvenir... hacer alguna reforma en la cúpula para ver de dotar a esta de bastidores de cristales u otro medio, que permitiera dar mejores condiciones acústicas al emplazamiento de las campanas, a fin de que se proyectaran más los sonidos hacia la plaza, que tan enorme circulación tiene en la actualidad, por lo que su percusión no es hoy tan grande como debiera...(29-10-1930)*

El tema de la sonoritat s'ha resolt de forma molt satisfactòria, ja que la utilització de la megafonia existent, d'alta potència i qualitat, amplifica sense distorsionar les campanes, com si foren molt més grans del que són (mesuren 27, 34, 39, 56, 67, 84 i 105 de diàmetre, unes mesures pròpies d'un campanar cinc vegades més baix).

La melodia

En el referit expedient figura un informe del Director de la Banda Municipal de Música, de 25-09-1930 que indica *que en las diferentes visitas realizadas por mi... he obtenido la impresión de una afinación y sonoridad de conjunto excelente...* si bé es queixa que els mecanismes instal·lats en aquell

moment eren molt lents. Els actuals electromalls, gestionats per un ordinador, interpreten correctament la mateixa melodia que es va proporcionar a aquells fabricants de campanes i rellotge.

Per tant estem sentint la mateixa melodia, amb les mateixes campanes, que van marcar el ritme municipal des del 1930 fins als darrers anys 70, que deixà de funcionar. És probable que sone estranya en una primera escolta, però es tracta d'una melodia que habitualment és interpretada pels Timbalers de la Ciutat, amb Trompetes, i les campanes tenen una sonoritat pròpia i molt diferent.

En qualsevol cas no hi ha diferència entre la melodia que van sentir els valencians el 19 de març de 1930 i la melodia actual, atès que es tracta de les mateixes campanes i de la mateixa partitura.

Cal recordar que aquesta Marxa obria tradicionalment pas a la Ciutat quan desfilava en ple, i no sols per acompanyar la bandera municipal, convertida ara en Senyera dels valencians. Inclús quan els regidors anaven a una correguda de bous es canviava l'habitual avís de les trompetes per aquesta Marxa, indicant la presència en l'acte de la Ciutat o Ajuntament de València.

Els quarts i les hores

El rellotge original, que fou una gran innovació tècnica en el seu moment, sonava de dia i de nit les hores i els quarts, i reservava la Marxa de la Ciutat per a les dotze de mig dia (no de la nit), i tocava els quarts amb dues campanes, com indica Eugenio TORT en un article en 1929: *... para que toda Valencia, sin necesidad de trompeteros y timbalero oiga todos los días, al mediodía, interpretar mecánicamente con alegres y melodiosas campanas la tradicional «Marcha de la ciudad de Valencia»... El reloj para los cuartos tocará dos campanas, porque el toque de una resulta demasiado seco y la mayor del carrillón tocará las horas. Las campanas del carrillón que a las doce han de ejecutar la marcha dicha son siete, que pesan 1.600 kilos, la mayor de las cuales ya pesa la mitad o sea 800 kilos.*

Horaris del rellotge

El rellotge original tocava de dia i de nit, amb la Marxa de la Ciutat a mig dia. El rellotge actual, un ordinador, podria encarregar-se de tocar de dia, amb l'amplificador indicat, els quarts amb dues campanes i les hores amb la major, i la Marxa a les dotze, i a partir de les dotze de la nit, sense amplificador i sense quarts, amb un cop a la mitja i les hores al seu moment. No obstant, qui haja de decidir, decidirà.

Espere que aquest informe siga del vostre interès.

Dr. Francesc LLOP i BAYO

Més informació sobre el carilló <http://www.campaners.com/php/campanar.php?numer=1256>